

Visor till gitar

Carl Michael Bellman

Käraste bröder, här är behag,
här är musik och flickor var dag,
här är Bacchus buden,
här är kärleksguden,
här är allting, här är jag.

Fredmans epistel nr 9

Visor till gitar

7

Musik att minnas

Visor till gitarr

7

Carl Michael Bellman

Musik att minnas

Innehåll

Bacchi kalender	Fredmans sång nr 17	sid 16
Blåsen nu alla	Fredmans epistel nr 25	15
Fader Movitz, bror	Fredmans epistel nr 67	8
Fjäriln vingad	Fredmans sång nr 64	25
Gubben Noak	Fredmans sång nr 35	7
Gubben är gammal	Fredmans epistel nr 27	24
Gutår båd natt och dag	Fredmans epistel nr 1	14
Joachim uti Babylon	Fredmans sång nr 4	27
Käraste bröder, systrar och vänner	Fredmans epistel nr 9	20
Liksom en herdinna	Fredmans epistel nr 80	13
Märk, hur vår skugga	Fredmans epistel nr 81	33
Nota bene	Fredmans sång nr 56	10
Nå, skruva fiolen!	Fredmans epistel nr 2	18
Opp, Amaryllis	Fredmans sång nr 31	17
Solen glimmar blank och trind	Fredmans epistel nr 48	22
Som nu och emedan	Fredmans sång nr 49	18
Storm och böljor tystna ren	Fredmans epistel nr 39	36
Så lunka vi så småningom	Fredmans sång nr 21	11
Träd fram du nattens gud	Fredmans sång nr 32	32
Ulla, min Ulla	Fredmans epistel nr 71	28
Vaggvisa för min son Carl		31
Vila vid denna källa	Fredmans epistel nr 82	34
Är jag född så vill jag leva	Fredmans sång nr 16	26

Välkommen till Stockholm!

Det här kopparsticket av visar Södermalm som det såg ut omkring 1700.

I förgrunden ligger Södra Nämndhuset, som idag inrymmer Stadsmuseets lokaler.

Kyrkan vi ser är Maria kyrka.

Alldeles intill kyrkan, till höger på bilden ligger ett stort hus med torn, det är det Dauerska huset.

Här växte Carl Michael upp tillsammans med flera syskon.

Carl Michael Bellman

"Bellman trött och trumpeten vid morgonsuppen"
Teckning av gode vännen Tobias Sergel.

Vem var Carl Michael Bellman?

Var han en oregerlig fyllbult som skrev fräcka visor om sina superbröder?
Eller var han i själva verket en nykter renlevnadsman, som uppmärksam iakttog sin omgivning på avstånd?

Under sin levnad skrev Bellman över 1500 sånger och dikter. Han var en väl sedd gäst i många familjer i de högsta samhällsskikten.

Gustav 111 blev Bellmans personlige beskyddare. Från 1775 utgick ett årligt underhåll och med kungens hjälp fick Bellman en tjänst vid Nummerlotteriet och utnämndes till kunglig Hovsekreterare.

Carl Michael Bellman föddes i Stockholm 1740. Han dog 1795, 55 år gammal. Under sina mest produktiva år runt 1770 skrev han huvuddelen av *Fredmans Epistlar*, som blev hans livsverk. De gavs ut 1790, efter flera omarbetningar. Året efter publicerades *Fredmans sånger*.

Den värld som Bellman skildrade i sin diktning var inte hans egen. Hans huvudperson; Jean Fredman den f.d. hovurmakaren dog fattig och försupen 1767. Då var Bellman bara 27 år. Movitz och Mollberg var nästan 30 år äldre än han själv. Ingen av dem kan rimligen ha tillhört hans bekantskapskrets.

Ulla Winblad föddes 1744 och var alltså fyra år yngre än Bellman. Verklighetens Ulla hette Maria Kristina Kiellström. Henne kände säkert Bellman, även om det inte finns några belägg för att de umgåtts. Att de båda skulle haft ett kärleksförhållande verkar inte särskilt troligt.

"Bellman läser vid ljus"
Teckning av Sergel

Barndomen

Carl Michael Bellman föddes i Stockholm den 4 februari 1740.

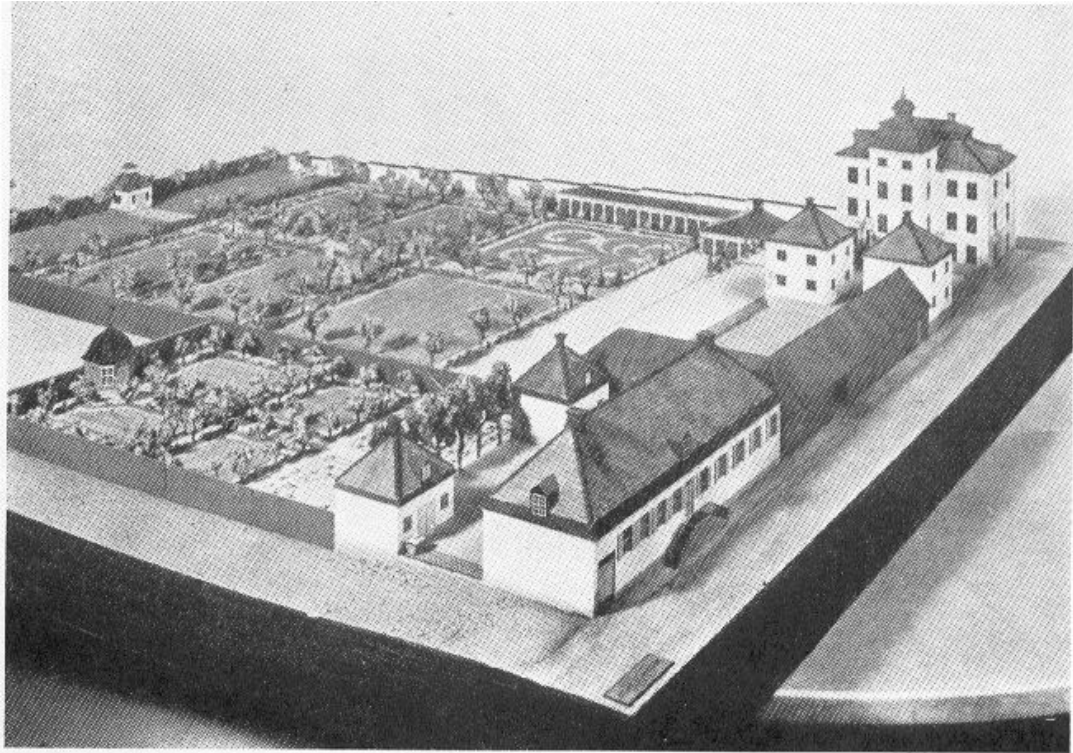
Han växte upp i ett välbärgat hem med en stor, parkliknande trädgård.

Gården, som kallades den Daurerska malmgården, låg helt nära Maria kyrka på Södermalm.

Hans pappa hette Johan Arndt Bellman och hans mamma Katarina Hermonia.

Föräldrarna fick under åren 1741-1760 ytterligare 14 barn. Av dessa dog åtta i tidig ålder.

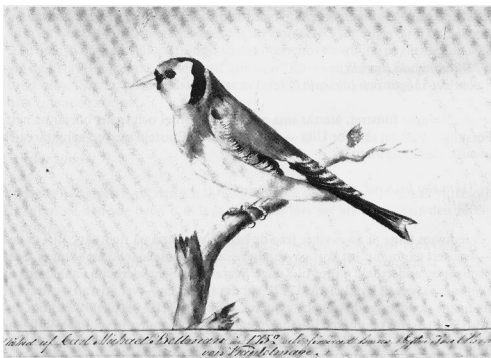
När Carl Michael själv dog 1795 var bara tre av hans yngre syskon fortfarande i livet.

Modell av Daurerska malmgården (Stockholms Stadsmuseum)

*Carl Michael föddes i Stora Daurerska huset till höger på bilden.
1744 köpte fadern Lilla Daurerska huset alldeles intill. Här bodde
familjen Bellman i nästan 20 år.*

Som äldste son fick Carl Michael en mycket god utbildning. Sex år gammal placerades han i Maria skola. Senare fick han undervisning av flera informatorer i språk, litteratur och musik. Matematik var dock inte Carl Michaels älsklingsämne:

*Hjernan ännu i mig wrides
när jag täncker på Euclides
ock på de Trianglarne,
a, b, c - ock c, d, a -
Swetten ur min Panna gnides
wärre än på Golgatha*

1752, tolv år gammal, målade Carl Michael denna steglits. Målningen gav han till sin syster Catarina Christina, som var ett år yngre.

Gubben Noak

Gub - ben No - ak, gub - ben No - ak var en he - ders man.

Gub - ben No - ak, gub - ben No - ak var en he - ders man.

När han gick ur ar - ken plan - te - ra han på mar - ken

Myc - ket vin, ja, myc - ket vin, ja det - ta gjor - de han.

2. Noak rodde, Noak rodde
ur sin gamla ark,
köpte sig buteljer
sådana man säljer
för att dricka, för att dricka
på vår nya park.

3. Han väl visste, han väl visste
att en mänska var
torstig av naturen
som de andra djuren,
därför han ock, därför han ock
vin planterat har.

4. Gumman Noak, gumman Noak
var en hedersfru.
Hon gav man sin dricka
fick jag sådan flicka
gifte jag mig, gifte jag mig
just på stunden nu.

5. Aldrig sad' hon, aldrig sad' hon
Kära far, nå, nå,
sätt ifrån dig kruset.
Nej, det ena ruset
på det andra, på det andra
lät hon gubben få.

6. Då var lustigt, då var lustigt
på vår gröna jord;
man fick väl till bästa,
ingen torstig nästa
satt och blängde, satt och blängde
vid ett dukat bord.

7. Inga skålar, inga skålar
gjorde då besvär,
då var ej den läran
jag ska ha den äran.
Nej i botten, nej i botten
drack man ur så här.

Fader Movitz, bror Fredmans epistel nr 67

Till mutter på Tuppen

Fa - der Mo - vitz, bror, spänn i - gen di - naskor, kom, tag ditt valt - horn! Jo, kä - ramor, stam - pa
tak - ten och blås, vick - la fram ditt krås och stå ej som en gås! Tal - ga mus
ta - scher - na, min son, och vält - ra fa - sta - ger - na i vrån! Öpp - na kär! och sprund du är
stark din hund, stolt, fro - dig frisk och sund.

2. Mor på Tuppen, du
är en ståtelig fru,
en rasker gumma.
Hör, din filur,
fast jag nu i år
fyller sjutti år
så vet att jag förmår
brottas med drängarna och slåss
och tumla i sängarna med tross.
Se min ludna barm,
sicken knubbig arm,
och känn vad jag är varm!

3. Sätt peruken rätt
valka strumporna nätt
tag fram skoborsten
smörj din stövlett!
Där i burken du sett,
där står ister och fett,
kom, badda lädret hett!
Fall ej på flaskorna, min vän;
min son, knäpp damaskorna igen!
Si så där, charmant!
Nu är du galant;
kom, kyss din gamla tant!

1757, när Carl Michael Bellman var 17 år, bodde knappt 72.000 människor i staden. Stockholm kan vid den här tiden närmast betecknas som en lantlig storstad. Klasskillnaderna var enorma. I skuggan av de ståtliga hus som byggts under stormaktstiden levde tusentals människor i total misär. Dödstalen i Stockholm låg klart högre än landet i övrigt. Vart tredje spädbarn dog innan det fyllt ett år.

4. Tag ditt valthorn! - Topp!

Lät nu fönsterna opp

och blås för Fröjas

präktiga tropp!

Där ser du en vagn;

ge valthornet klang

och gör din komplimang!

Klappa med händerna - stor tack! -

och vissla i gränderna, ert pack!

Det gör ingenting;

kör med vagnen kring

och spring mot Ulla, spring!

5. Jag ger balen fan

alla nymfer i stan;

skenbarlig satan

står i sultan,

med sin svarta klo.

Ä' de listiga? Jo,

jo, det må mutter tro.

Ändå om kvällarna blixst full

så slår jag mamsellerna ikull.

Men god natt, farväl!

Kom, slå vad, i kväll

har Movitz sin mamsell!

Akvarell från 1780-talet av Elias Martin. Staden och landet möts.
En höbåt ligger klar att lossas alldeles intill palatsen på Riddarholmen.

En stor orsak till den sociala misären var det utbredda superiet. Man brukar räkna med att det fanns cirka 700 utskänkingsställen i staden, d.v.s en krog per 100 invånare, kvinnor och barn inräknade. Stockholm var nu en stad i stagnation. Under åren 1770 - 1850 minskade Stockholms invånarantal i förhållande till det övriga landet.

Ungdomsåren

I december 1757 antas Carl Michael på prov i riksbanken. Två år senare blir han extra ordinarie tjänsteman. Arbetet på banken tycks inte ha roat Carl Michael alls. I stället dras han ut i ett dyrt umgängesliv i sällskap med konstnärsvänner och unga, välbeställda adelsmän. Tyvärr räcker lönen från Riksbanken inte till och Carl Michael tvingas låna pengar där han kan för att kunna delta i det glada festandet.

Några år senare befinner han sig i en omöjlig härva av obetalda skulder. 1763 tvingas han fly till Norge för att komma undan sina fordringsägare. I december samma år entledigas han från banken och den 4 april 1764 blir han avskedad.

Carl Michael får hjälp av sin far och goda vänner att lösa skulderna. Han återvänder till Sverige och börjar en ny tjänst i manufakturkonoret 1764.

Nota bene

Chorus:

När jag har en plåt att dricka, no-ta be-ne gott renskt vin,
och där-till en vac-ker flic-ka, no-ta be-ne som är min;
är jag nöjd av här-tats grund, no-ta be-ne blott en stund.

Verse 1:

Ja, vår tid är alltför härlig,
nota bene litet svår,
ovän uppå blod begärlig,
och förtjänsten slagen går,
mången tror sig fri och säll,
nota bene bagatell!

Verse 2:

Lät då allt sin cirkel löpa,
men dock nota bene håll;
ålderdomen ej må stöpa
om min sköna till ett troll.
Vin och skönhet mig upprör,
nota bene tills jag dör.

Så lunka vi så småningom

Så lun-ka vi så små-ning-om från Bacchi bul-ler och tu-mult, när dö-den ro-par:
 Gran-ne kom, ditt tim-glas är nu fullt. Du gub-be fäll din kryc-ka ner, och
 du, du yng-ling lyd min lag, den sköns-ta nymf som åt dig ler in-un-der ar-men
 tag. Tyc-ker du att gra-ven är för djup, nå, väl-an, så tag dig då en sup, tag dig
 sen_ di-to en, di-to två, di-to tre så dör-du_ nöj-da_ re.

2. Du vid din remmare och press,
 rödbrusig och med hatt på sned,
 snart skrider fram din likprocess
 i några svarta led;
 och du som pratar där så stort,
 med band och stjärnor på din rock,
 ren snickarn kistan färdig gjort,
 och hyvlar på dess lock.

Tycker du att graven är för djup
 nå välan, så tag dig då en sup,
 tag dig sen dito en, dito två, dito tre,
 så dör du nöjdare.

3. Säg är du nöjd, min granne, säg,
 så prisa världen nu till slut;
 om vi ha en och samma väg,
 så följoms åt, drick ut.

Men först med vinet rött och vitt
 för vår värdinna bugom oss,
 och halkom sen i graven fritt,
 vid aftonstjärnans bloss.

Tycker du att graven är för djup
 nå välan, så tag dig då en sup,
 tag dig sen dito en, dito två, dito tre,
 så dör du nöjdare.

Bellman på landet

1763, samma år som Carl Michael flyr till Norge, tvingas hans pappa sälja det lilla Daurerska huset på söder. Familjen flyttar i stället först till Årsta och sedan till säteriet Visbohammar i Vårdinge socken i Södermanland. Här trivs Carl Michael inte alls. I ett brev till en vän i Stockholm beskriver han livet på landet i versform:

*Nog är det roligt på landet då och då,
men att ständigt vara där, det kostar ändå på.
Mjölk och smör och grädda, skinka, våfflor och kött
vankas väl, men hela livet är dock hälften dött.*

Bellman längtade efter sina vänner och det glada livet i Stockholm. Det dröjde heller inte länge förrän han var tillbaka. De närmaste tio åren bodde han på olika adresser på söder. Det var under de här åren som de flesta av Fredmans epistlar kom till.

Bellman hjälper Kempenskölds piga att schasa in hönsen.

Tyvärr kom 1765 att bli ett sorgens år. I mars dör Carl Michaels älskade mamma i lungsot och i december dör också hans pappa. Hemmet är utblottat av de dåliga tiderna och av att pappan hjälpt till att lösa Carl Michaels skulder.

25 år gammal får Carl Michael plötsligt försörjningsplikt för sex yngre syskon. Till all lycka har hans äldsta syster ingått äktenskap med Arrhén von Kapfelman. Paret bosätter sig på Hägerstens gård, strax söder om Stockholm. Här samlas småsyskonen Bellman och svågern blir de omyndiga barnens förmyndare.

Liksom en herdinna

Lik-som en her - din - na, hög - tids - klädd, vid käl - lan en ju - ni - dag___ hop
 le - tar urgrä - sets ro - si - gabädd sin pryd - nad och små be - hag,___ och ej bland väpp - ling,
 hägg och si - ren in - blan - dar pär - lora strim - man - de sken in - om den krans i
 blom - mors val hon flä - tar med le - kan - de kval.

2. Så höljde min nymf på Floras fest
 ett enkelt och skiftat flor,
 då hon utav Mollberg buden till gäst
 ut till Första torpet for,
 det torpet lilla, straxt utom tulln
 där kräftan ljustras röd i kastrulln
 och dit Brunnsvikens bölja klar
 i vattrade vågor sig drar.

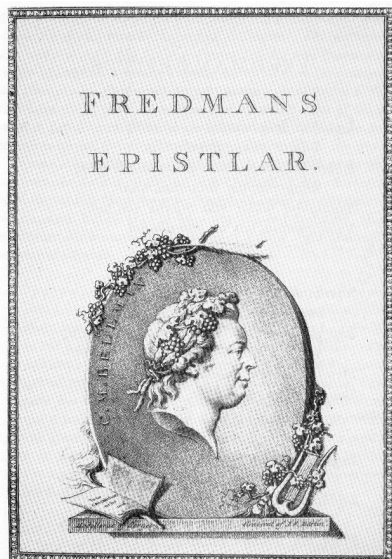
3. Helt tunn i en nankinströja snörd,
 vår Ulla sitt intåg höll;
 tunt lyft av sefiren halsduken rörd
 i vicklade skrynklor föll;
 dess front sågs ej i bucklor mer spridd,
 och nymfens kjortel, knappad i vidd,
 ej vådligt mer i ögat stack
 och skon bar nu ingen vit klack.

4. Nu började tumlarn gå ikring
 och Mollberg han damp av stoln;
 vår nymf med sin arm och blixtrande ring
 slog tallstrunten ut på kjoln.
 Herdinnan trumf i bordet hon slog
 och kjorteln över axlarna drog,
 och mor på torpet utan krus
 måst borga vårt herrskap sitt rus.

5. På backen mot luckan hästen gul
 uppreser sin man i sky,
 så korg och blankarder, skenor och hjul
 med lossnade skruvar fly.
 I eldad brunst han trängtar sin kos
 och frustar med en gnäggande nos.
 Men Ulla, kullstjälpt som en fru,
 med Mollberg hon snarkar ännu.

Gutår båd natt och dag!

D A7 D
 Gu - tår båd natt och dag! Ny väl - lust, nytt be - hag! Fuk - ta din as - ka,
 A E7 A E7 A
 fram bränn - vins - flas - ka, ly - dom_ Bac - chi lag! Gu - tår_ båd_ natt och dag.
 D G E7 A
 Si vår sys - ter Caj - sa Sti - na, si hur hen - nes flas - kor ski - na!
 Dm A Dm A Dm A D G D A7 D
 Kä - ra, ta hit sto - pet, kä - ra, ta hit sto - pet, gri - na, gri - na svälj_ och_ drick, som jag!

Så här såg Fredmans Epistlar ut när de gavs ut 1790

D A7
 Gutår, ett laga fång!
 D
 vår sorgedag är lång;
 lång är buteljen;
 A
 trumla reveljen;
 E7 A
 supom om en gång!
 E7 A
 Vår sorgedag är lång.
 D G
 Cajsa Stina står och tappar
 E7 A
 hela hjärtat i mig klappar.
 Dm A
 Bara ingen stopet,
 Dm A Dm A
 bara ingen stopet nappar
 D G D A7 D
 då gör jag min svanesång.

Fredmans epistlar

Under mer än 20 år arbetade Carl Michael Bellman med Fredmans Epistlar. De första skrevs runt 1767 och genomgick sedan flera förändringar innan de slutligen publicerades i oktober 1790. Epistlarna var från början tänkta att vara bibelparodier. Bellman lät den försupne f.d.hovurmakaren Fredman ikläda sig aposteln Paulus roll. Fredmans budskap till sina församlingsmedlemmar sammanfattas alldeles utmärkt i epistel nr 2:

*"Supa, dricka
 och ha sin flicka
 är vad sankte
 Fredman lär."*

Blåsen nu alla

Blå-sen nu al-la hör böl-jor-na sval-la, ås-kangår. Ve-nus vill be-fäl-la, där
Nep-tun rår. Sim-men tri-to-ner, och sjung-en mil-jo-ner Frö-jas lov;
sva-ren pos-til-jo-ner i Nep-tuns hov! Valthorn
Se Ve-nusi sin prakt! Kring hen-ne hål-la vakt äng-lar, del-fi-ner, se-
fi-rer och Pa-fos he-la makt; vat-tu-nym-fer plas-ka kring i
ring. Valthorn

C G7 C
Om denna parken
G7 C G7 C
rår kärleksmonarken

och en kung;

G7 C
Djurgåln heter marken;
G7 C G7 C
stöt valthorn, sjung!

G7 C
Sjung till exempel
G7 C G7 C
om Fröjas små tempel

som här stå

G7 C
med uråldrig stämpel
G7 C G7 C (C G7 C)
och mossa på! -----

G7
Sjung här om jungfrumord,
C
om hur en brud blir gjord,
G7 C G7 C
hur under valthorn hon kämpar
D7 G
och spritter på ett bord.
C G7 C G7 C G7 C
Ulla Winblad, ingen skymf,
G7 C (G7 C)
min nymf. -----

C G7 C
Sjungom nu alla!
G7 C G7 C
Lät kärlek befalla

våra liv;

G7 C
lät oss spelmän kalla
G7 C G7 C
till tidsfördriv;

G7 C
svalkom vår tunga,
G7 C G7 C
och låtom oss sjunga

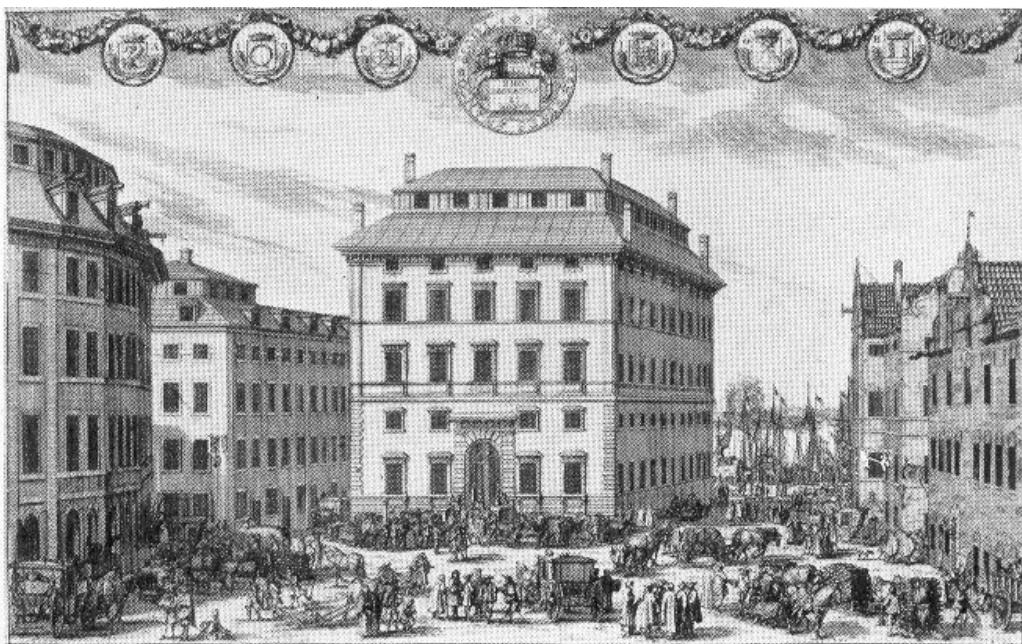
glädjesång;

G7 C
dansa, gamla, unga,
G7 C G7 C (C G7 C)
nu på en gång! -----

G7
Nymfer och friskt kalas
C
vällust i blod och glas,
G7 C G7 C
sömniga ögon, friskt hjärta,
D7 G
fioler, sång och bas
C G7 C G7 C G7 C
var epistel innebär
G7 C (G7 C)
och lär. -----

Bacchi kalender

I Ja - nu - a - ri må - nad, gu - tår, så köp - te jag mig en väst drap dor sen
köp-te jag i Sta - kens_gränd en rock nyss vänd; och ut-i Mar-tii må-nad, cou-sineså
köp - te jag, så o - änd - ligt fin en natt-rock av pärl - fär - gat_sa-tin. Slå i mer vin. Hur
ra! Från Mars till Maj, kä - ra vän, så ha - de jag ing - en fyrk mer i - gen, och
var - ken byx - or, rock el - ler skor. Drick drick drick drick min bror. Från
Ju - nii Ju - lii så till Au-gust in till Sep - tem - ber söt och för -tjust så
satt jag na-ken, full och ful. Och så kom jul.

Järntorget i Gamla stan. Här arbetade Carl Michael under åren 1757-1763 i Riksbanken.
Till höger om bankhuset skymtar vi skutorna, som ligger förtöjda vid Skeppsbron.

Opp, Amaryllis

Opp, A - ma - ryl - lis, vak - na, min lil - la! Väd_ ret är stil - la, luf - ten sval,
 regn - bå - gen prä - lar med sin - na strå - lar, ran_ di - ga må - lar skog och dal.
 A - ma - ryl - lis, lät mig u - tan vå - da, i Nep - tu - ni famn dig frid be - bå - da
 söm - nens gud får ic - ke me - ra rå - da i di - na ö - gon i suc - kar och tal.

G C
 Kom nu och fiska, noten är bunden

D7
 kom nu på stunden,
 G
 följ mig åt;

kläd på dig tröjan,
 C
 kjorteln och slöjan;
 D7
 gäddan och löjan
 G
 ställ försåt.

D7 G
 Vakna, Amaryllis lilla, vakna;
 D7 Em D7
 lät mig ej ditt glada sällskap sakna;
 G D7 G
 bland delfiner och sirener nakna
 C G D7 G
 sku vi nu plaska med vår lilla båt.

G C
 Stig då i båten, sjungom vi båda!

D7
 Kärlek skall råda
 G
 i vårt bröst

Eol sig harmar,
 C
 men när han larmar,
 D7
 i dina armar
 G
 är min tröst.

D7 G
 Lycklig uppå havets vreda bölja,
 D7 Em D7
 i din stilla famn kan jag ej dölja
 G D7 G
 hur i döden hjärtat vill dig följa.
 C G D7 G
 Sjungen, sirener, och härmen min röst!

Som nu och emedan

G D7 C G C D7 G D7

Som nu och e - me - dan rät - ten fun - nit al - la - re - dan, att Bacc - hi

C G C D7 G D

par - ter ta - git in så mång - a kvar - ter att ej mer nå - gon ser

Em A7 D G C

var - ken him - mel ny ell' ne - dan allt - så må sa - ken då

D7 G

vi - la till och med till fre - dan.

Nå, skruva fiolen!

D A7 D A7 D

Nå, skru - va fi - o - len, hej, spel - man skyn - da_ dej! Kä - ra sys - ter, hej! Sva - ra

A7 D A7

in - te nej, sva - ra ja. så blir vi gla - da. Sätt dej du på sto - len och

D A7 D

stryk din sil - ver - sträng! Rö - da strå - kens läng och med ar - mens sväng; gör_ ej fi - o - len

A7 H7 Em H7 Em

ska - da! Du svet - tas, stor sak, i bränn - vin skall du ba - da, ty un - der det - ta

A7 D A7 G A7 D

tak är Bac - chi la - da. Sum sum sum sum sum sum sum sum_ Gans - ka_

A7 D Em A7 D

rik - tigt, ditt kall är vik - tigt båd för ö - ra_ syn och smak.

D A7
 Bland nymfernas skara
 D A7 D
 är du omistlig man;
 du båd' vill och kan
 mer än någon ann'
 A7
 de unga hjärtan binda,
 D A7
 och kärlekens snara
 D A7 D
 på dina strängar står;
 varje ton du slår
 du ett hjärta får
 A7
 att konstigt sammanlinda.
 H7 Em
 Just på en minut
 H7 Em
 små ögon bliva blinda
 A7
 och flickorna till slut
 D A7
 de bli så trinda
 G A7
 Sum sum sum, sum sum sum,
 D A7
 sum sum sum, hur du bullrar!
 D
 Men nymfen kullrar
 Em A7 D
 och du skrattar med din trut.

D A7
 Jag älskar de sköna
 D A7 D
 men vinet ändå mer;
 jag på båda ser
 och åt båda ler
 A7
 men skiljer ändå båda.
 D A7
 En nymf i det gröna
 D A7 D
 och vin i gröna glas;
 lika gott kalas
 båda om mig dras.
 A7
 Ge stråken mera kåda;
 H7 Em
 konfonium tag där
 H7 Em
 uti min gröna låda;
 A7
 och vinet står ju här.
 D A7
 Jag är i våda.
 G A7
 Sum sum sum, sum sum sum,
 D A7
 sum sum sum, supa, dricka
 D
 och ha sin flicka
 Em A7 D
 är vad Sankte Fredman lär.

Vem var Fredman?

Jean Fredman var en verklig person och inte bara en diktad figur. Han föddes 1712 och var länge en framgångsrik och aktad urmakare. Han blev med tiden både hovurmakare och ålderman med uppdrag att ställa tornuren i Storkyrkan och Riddarholmskyrkan.

Ett olyckligt gifte med en 12 år äldre änka fick hans liv att gå överstyr. Ständiga gräl och processer gjorde att han började supa. Snart var han ett av många raglande fyllon i Stockholm.

Han dog 1767, vid samma tid som Bellman började skriva sina första epistlar.

F.d. hovurmakaren Fredman i rännstenen

Käraste bröder, systrar och vänner

Kä - ras - te brö - der - syst - rar och vän - ner, si fa - der Berg han skru - var och spän - ner
sträng - ar - na på fi - o - len och strå - ken han tar i hand. **G**
Ö - gat är bor - ta, nä - san är klu - ven; si hur han står och spot - tar på skru - ven;
öl - kan - nan står på sto - len; nu knäp - per han li - te grand. **G**
violoncell gri - nar mot so - len violoncell pi - nar fi - o - len **G7**
violoncell han sig för - vil - lar, dril - lar i - bland. **F C G7 C G7 Am D7 G**
Kä - ras - te brö - der, dan - sa på tå, hand - skar i hand och hat - tar - na på. **C A7 Dm G7 C**
Si på jung - fru Lo - na, rö - da band i sko - na, ny - a strum - por him - mels - blå. **G7 C G7 C G7 C**

2. Si Jergen Puckel fläktar med hatten,
pipan i mun och brännvin som vatten
dricker han och gör fukter
med huvud och hand och fot. **G**
Guldguler rock med styva ducriner; **C**
tätt uti nacken hårpiskan hänger;
ryggen i hundra bukter, **G**
och kindbenen stå som klot;

G
----- gapar på noten,
G7
----- skrapar med foten
F C G7 C G7

Am D7 G
Pipan han stoppar, hoppar emot.
C A7 Dm
Käraste systrar, alltid honnnett;
G7 C
bröderna dansa jämt menuett,
G7
hela natten fulla.
C G7
Rak i livet, Ulla,
C G7 C
ge nu hand, håll takten rätt!

3. Si vem är det i nattrock så nätter,
 med gula böxor, vita stövletter,
 som dansar där med Lotta,
 den där som har röd peruk?
 Ta mej sju tusen, se två i flocken,
 sydda manschetter, snören på rocken.
 Drick, fader Berg, och spotta;
 tvi, svagdricka gör mig sjuk.

----- Kruset ska rinna;
 ----- huset ska brinna,

Am D7 G
 ingen ska klämta. Flämta, min buk!
 C A7 Dm
 Käraste systrar, tagen i ring,
 G7 C
 dansa och fläkta, tumla och spring;
 G7
 var nu blind och döver;
 C G7
 spelman ger nu över,
 C G7 C
 raglar med fiolen kring.

4. Hej, mina flickor, lyfta på kjolen,
 dansa och skratta, hör basfiolen!
 Ge fader Berg konfonium
 och Hoglands med gröna blan!
 Hör, fader Berg, säg vad hon heter,
 hon där vi skänken vindögd och feter?
 Gumman på Thermopolium,
 hon är det, ja ta mig fan.

----- Trumpen och blinder,
 ----- gumpen är trinder

Am D7 G
 halsfräs min gumma! Brumma dulcian!
 C A7 Dm
 Käraste bröder, här är behag,
 G7 C
 här är musik och flickor var dag,
 G7
 här är Bacchus buden,
 C G7
 här är kärleksguden,
 C G7 C
 här är allting, här är jag.

Movitz

Fredrik Movitz föddes 1712. Han gick först i perukmakarlära, men arbetade senare som hantlangare vid artilleriet. Han fick avsked 1763 efter en skada i arbetet. Efter det försörjde han sig som krögare och festarrangör. Movitz var gift två gånger och hade tre söner i det första giftet. I företalet till Fredmans Epistlar läser vi:

*”Fader Movitz: konstapel, namnkunnig
 av sin konsert på Tre Byttor”*

Movitz kom att bli den figur som Bellman själv kände mest samhörighet med. Mot slutet av sin levnad kunde han till och med underteckna sina egna brev med ”Eder förbundne Movitz”

Solen glimmar blank och trind

E A E H7 E

So - len glim - mar blank och trind, vatt - net likt en spe - gel.

E A E H7 E

Små - ning - om upp - blå - ser vind i den fall - na se - gel.

H7

Vim - peln sträcks och med en år Ol - le på en hö - båt står,

E A E H7 E

Kjers - tin ur ka - ju - tan går, skju - ter lås och re - gel.

2. Stålet gnistrar, pipan tänds,
H7 E

Olle klår sitt öra;

E A E
rodret vrides, skutan vänds,
H7 E

gubben har att göra;

H7
under skarpa ögonbryn

grinar han mot soln i skyn;

E A E
Kerstin, gubbens hjärtegryn,
H7 E

skall nu seglen föra.

3. Seglen fladdra, skutan går,
H7 E

Jerker tar sin lyra

E A E
lyran brummar, böljan slår,
H7 E

allt med våld och yra;

H7
skutan knarkar, bräcklig, gles

vimpelns fläkt i toppen ses.

E A E
Tuppen gol så sträv och hes.
H7 E

Nu slog klockan fyra.

Fredmans epistel nr 48 "Solen glimmar blank och trind" innehåller totalt 21 verser.

4. E A E
 Movitz, stöt åt dem i lurn,
 H7 E
 som på skutan fara.
 E A E
 Olle, du, vad kostar tjurn?
 H7 E
 lyssna vad de svara!
 H7
 Hör, var är ni hemma, ni?

Ifrån Lovön komma vi
 E A E
 med grönsaker, silleri,
 H7 E
 mjölk och äpplen klara.

5. E A E
 Ulla, fästman på dig ser.
 H7 E
 Kom, min Norström lilla,
 E A E
 sätt dig bredvid mig, sitt ner,
 H7 E
 fritt din låga stilla!
 H7
 Vi ha alla samma rang.

Lustigt! Hör basuners klang!
 E A E
 Prosit och contentement!
 H7 E
 Dyrbar ögonvila.

6. E A E
 Morgonsupen, Movitz, går,
 H7 E
 ljuvligt böljan svallar.
 E A E
 Ser du Ekensberg? Gutår!
 H7 E
 Hör hur folket trallar.
 H7
 Där framsätter en sin fot,

 klotet käglorna slår mot;
 E A E
 hör du dunsen av hans klot
 H7 E
 uti bergen skallar?

7. E A E
 Lossa tågen, seglen fäll,
 H7 E
 ren syns Skinnarviken,
 E A E
 med dess kojor och kastell,
 H7 E
 branta berg och diken.
 H7
 Under små kolsvarta tak

gnälla pumpar, eld och brak,
 E A E
 hästen sträcker foten spak,
 H7 E
 gnägggar, rädd för spiken

8. E A E
 Allstäds gott, men hemma bäst!
 H7 E
 Sakta, lät oss unna
 E A E
 vattukörarn med sin häst
 H7 E
 välva om sin tunna;
 H7
 kärlet glittrar, hjulet går,

sprundet sprutar, hästen slår.
 E A E
 Om den prakt för ögat står
 H7 E
 sjunga de som kunna.

9. E A E
 Norström stjälp sin peruk
 H7 E
 av sin röda skalla,
 E A E
 och min Ulla, blek och sjuk,
 H7 E
 kät sin kjortel falla,
 H7
 klev så bredbent i paulun;

Movitz efter med basun;
 E A E
 maka åt dig, Norström! Frun
 H7 E
 hör ju till oss alla.

Gubben är gammal

G C G D7 G D7 G

Gub - ben är gam - mal, ur - ver - ket dras, vi - sa - ren vi - sar, tim - man

D A7 D D7 G

i - lar. Dö - den sitt tim - glas har ställt vid mitt glas, kring bu - tel - jen strött si - na

D A7 D G G7 C Am

pi - lar. Törs - tig jag skå - dar min stjär - na och sol. Vand - rings - man,

A7 D A7 D D7 A7 D

hör nu min bas - fi - ol! Violoncell

C D7 G D7 G

Mo - vitz, din tjä - na - re vil - lar.

G C G

Klaraste sköte, ljuvliga barm!

D7 G D7 G D

sorgligt den blommans liv föröddes,

A7 D D7

som gav min far, till min sveda och harm

G D A7 D

vällust i den säng där jag föddes.

G G7 C

Men båda sova. Gutår i förtret!

Am A7 D A7 D

Sjung, Movitz, sjung om hur ögat gret

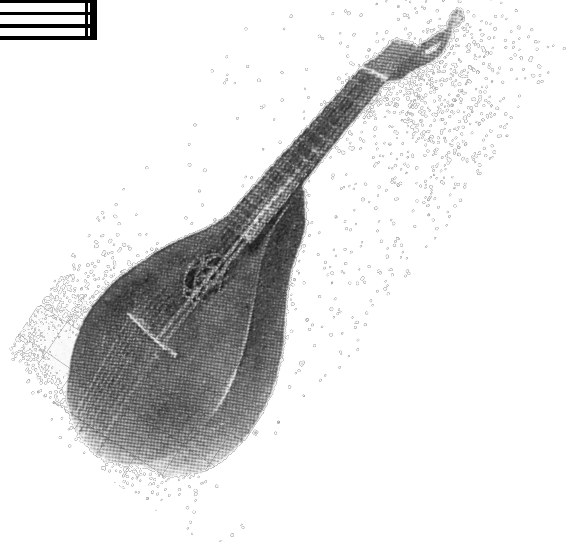
D7 A7 D

C G D7 G

vid de cypresser som ströddes.

Bellmans kritpipa

G C G

Raglande skugga, brusiger min,

D7 G D7 G D

skapad att Bacchus gå till handa;

A7 D D7

bläddriger tunga av brännvin och vin -

G D A7 D

Känn där far min, känn där hans anda!

G G7 C

Fröja och Bacchus gav kring dem ett sken.

Am A7 D A7 D

Movitz, lät bland mina fäders ben

D7 A7 D

C G D7 G

detta mitt stoft få sig blanda!

Fjäriln vingad

D A7 D Em A7 D
 Fjä-riln ving-ad syns på Ha-ga, mel-lan dim-mors frost och_ dun, sigsitt
 A7 D Em A7 D
 grö - na skjul til - la - ga och i blom-man sin_ pau_ lun; mins-ta
 H7 Em A7 D
 kräk i kärr och sy - ra, __ nyss av so - lens vär - ma väckt_ till en
 A7 D Em A7 D
 ny hög - tid - lig y - ra el - das vid se - fi - rens_ fläkt.

D A7 D
 2. Haga i ditt sköte röjes
 Em A7 D
 gräsets brodd och gula plan;
 A7 D
 stolt i dina rännlar höjes
 Em A7 D
 gungande den vita svan;
 H7 Em
 längst ur skogens glesa kamrar
 A7 D
 höras täta återskall
 A7 D
 än från den graniten hamrar
 Em A7 D
 än från yx i björk och tall.

D A7 D
 3. Se Brunnsvikens små najader
 Em A7 D
 höja sina gyllne horn,
 A7 D
 och de frusande kaskader
 Em A7 D
 sprutas över Solna torn;
 H7 Em
 under skygd av välvda stammar,
 A7 D
 på den väg man städad ser,
 A7 D
 fålen yvs och hjulet dammar,
 Em A7 D
 bonden milt åt Haga ler.

D A7 D
 4. Vad gudomlig lust att röna
 Em A7 D
 inom en så ljuvlig park,
 A7 D
 då man hälsad av sin sköna,
 Em A7 D
 ögnas av en mild monark!
 H7 Em
 Varje blick hans öga skickar
 A7 D
 lockar tacksamhetens tår;
 A7 D
 rörd och tjust av dessa blickar,
 Em A7 D
 själv den trumpne glättig går.

Är jag född så vill jag leva

Är jag född så vill jag le-va och må väl på bäs-ta vis, som en A-dam med sin E-va
 ut - i pa - ra - dis; stek - ta spar - var ut - i mun - nen få,
 dric-ka nek-tar, so-va sött och up-på ro-sor gå, klap - paden mitt hjär - ta tän - ker på,
 sjun - ga vi-sor, dan-sa polska, tum - la då och då. Vid min flas - ka vill jag som - na
 vid min flic- ka vak - na opp; när min hjär- ne bör- jar dom - na sak - tar sig mitt lopp.

D G A7
 Mina dagar då försvinna
 D E7 A
 lustigt på min sorgedag;
 D G A7
 Venus blev vår hjärtgudinna,
 D A7 D
 Bacchus strupmonark
 A
 Snäser någon mig för fylleri -

Hut för tunnor tusend!

Han skall alltid torstig bli.

D
 Får jag inte Chloris ta uti,

ta mej tunnor tusend i förtretet suppa vi.

D G A7
 Kom, kamrater, lät oss stimma,

D E7 A
 punsch och bischoff upp i skyn!

D Em A7
 till dess döden med sin dimma

D A7 D
 skymmer för vår syn.

Joachim uti Babylon

Jo a - chim - ut - i Ba - by - lon ha - de en hust - ru Su san - na. Töm vår kan - na,
 töm vår kan - na; skål för dess per - son! Jo - a - chim var en ge - nom - är - li - ger man,
 fru li - ka är - li - ger ock - såsom han; fru Su - san - na, fru Su - san - na mång - a hjär - tan vann.

2. Käraste bröder, hör nu då på
 vad den frun månde hända;
 två upptända, två upptända
 kring om henne gå.
 Gubbarna flåsa, krypa tyst om varann;
 skönheten fanns just där skönheten brann.
 fru Susanna, fru Susanna
 trogen var sin man.

3. Joachims trädgård var med maner;
 lusthus, tapeter av siden.
 Middagstiden, middagstiden
 gick Susanna ner.
 Ekar och lindar stodo runt om en damm.
 sköna Susanna hon plaska och sam.
 när hon plaska, när hon plaska
 skymta liljor fram.

4. Väl förstår man gubbarna nog,
 vad de hade i sinne;
 vita linne, vita linne
 ögat lätt bedrog.
 Ögat drog hjärtat, men Susanna drog allt
 lås var för porten, det var så befallt.
 Hurra gubbar, hurra gubbar!
 Blodet bliver kallt.

5. Så var sakens sammanhang
 himlen Susanna belöna,
 bland de sköna, bland de sköna
 har hon dubbel rang.
 Klinga med glasen, lät oss leva väl!
 Vackra små hjärtan uti tankar och själ.
 Lät oss dricka, lät oss dricka
 utan larm och gräl.

Ulla, min Ulla

Ulla, min Ulla, säj får jag dig bju - da rö - das - te smult - ron i
mjölk och vin? El - ler ur sum - pen en sprit tan de ru - da
el - ler från käl - lan en vat - ten - ter - rin? Dör - rar - na öpp - nas av
väd - ren med vå - da blom - mor och gran - ris väl - lukt ger;
dug - gan - de sky - ar de so - len be - bå - da som du ser.
Ä - ke det gu - dom - lig, Fis - kar - tor - pet, vad? Gu - dom - ligt att be
skå - da! Än de stol - ta stam - mar som stå rad i rad, med
fris - ka blad? Än den lug - na vi - ken som går fram? Åh ja!
Än på långt håll mel - lan di - ken åk - rar - na! Ä - ke det gu dom - ligt,
des - sa äng - ar - na? Gu - dom - li - ga! Gu - dom - li - ga!

Maria Kristina Kiellström föddes 1744. Hon kom att bli förebilden för Bellmans Ulla Winblad, "Nymf och prästinna i Bacchi tempel", som hon beskrivs i företalet till Fredmans Epistlar.

Maria Kristinas liv var inte lätt. Hon kom från ett utfattigt hem och fick tidigt börja arbeta, först som piga, sedan som silkesrederska. 1765 födde hon ett utomäktenskapligt barn, som dog efter åtta dagar. Hon uppges ha tillhört Stockholms lätta garde tillsammans med "LillaDuvan", "Lärkan", "Lilla lammet" och "Kalvsteken". Själv kallades hon "Knollriga mamsellen" på grund av sitt rika och vågiga svarta hår.

E H7 E H7
 Skål och god middag i fenstret, min sköna!
 E H7 E F#7 H7
 Hör huru klockorna hörs från stan.
 E H7 E H7
 Och se hur dammet bortskymmer det gröna
 E H7 E H7 E
 mellan kalescher och vagnar på plan.
 H7 E H7 E
 Räck mig ur fenstret där du ser mig stanna,
 H7 E F#7 H7
 sömnig i sadeln, min cousine,
 E H7 E
 primo en skorpa, secundo en kanna
 F#7 H7
 Hoglandsvin!

Em
 Ä'ke det gudomligt, Fiskartorpet, vad?
 H7 Em
 Gudomligt att beskåda!

Än de stolta stammar som stå rad i rad
 Am Em H7 Em
 med friska blad?

E7 Am
 Än den lugna viken som går fram? Åh ja!
 D7 G
 Än på långt håll mellan diken åkrarna!
 Am
 Ä'ke det gudomligt, dessa ängarna?
 Am Em H7 C Am Em H7 Em
 Gudomliga, gudomliga!

Ulla Winblad

1772 gifte sig Maria kristina med Erik Nordström.
 Hon flyttade med honom till Norrköping.
 Men äktenskapet blev olyckligt, Nordström söp
 och slogs och dog slutligen i ett häkte.

Maria Kristina återvände till Stockholm 1782 och
 gifte om sig med Erik Lindståhl. Varken den nye
 maken eller Maria Kristina själv uppskattade de
 visor om Ulla Winblad som då florerade i staden.

Maria Kristina Kiellström dog 1798. Hon ligger
 begravd på Maria kyrkogård i Stockholm.

Nordström

Bellmans familj

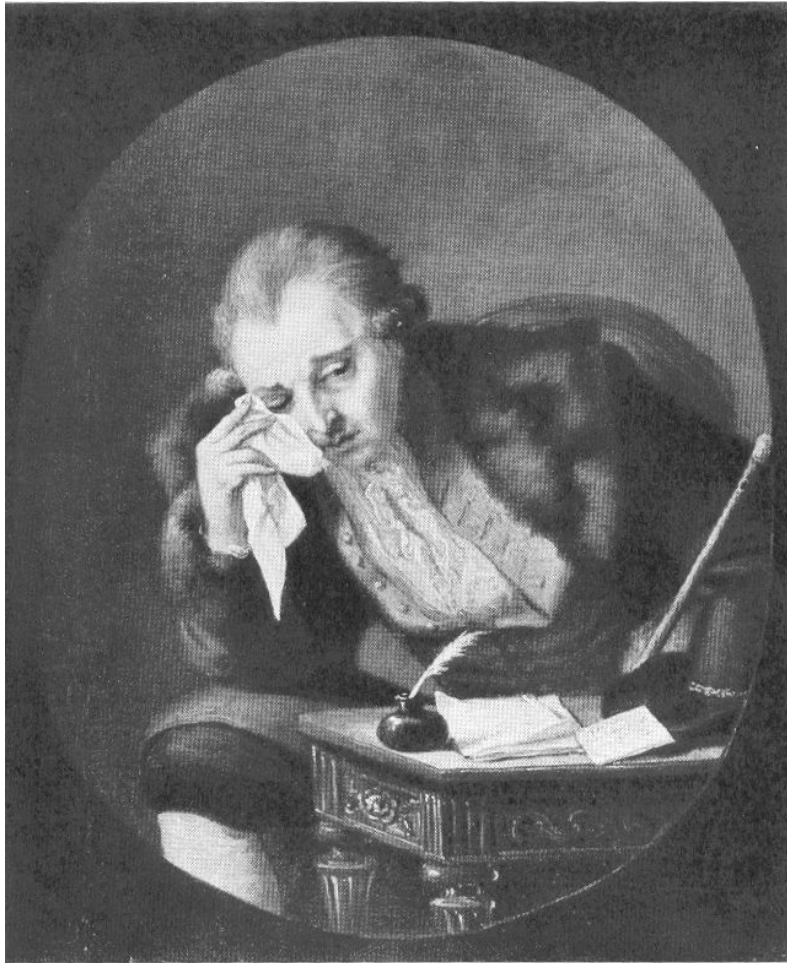
1775, samma år som han fyllde 35, träffade Carl Michael en ung, vacker flicka. "Hon och ingen annan!" lär han ha sagt till sina vänner. Flickan var Lovisa Grönlund, välväxt, brunögd, klok och viljefast. Hon var bara 20 år när de båda möttes.

Bellmans ekonomiska ställning hade förbättrats avsevärt sedan Gustav III tillträtt. Den 19 december 1777 gifte han sig med Lovisa Frederica Grönlund.

1781 föds parets förste son, Gustaf.

Sedan följer Elis 1785, Carl 1787 och Adolf 1790.

En vecka efter Carls födsel dör Elis i kopporna, två år gammal.

*Farväl, mitt kära barn, till dess vi råkas!
Din sorgsna hulda far än gråter vid ditt namn.
Min lilla ögnalust, i serafimers famn
Hur ljuvligt blir för oss att med varandra språkas
Och du i ljusets sken att återse din mor
Och dina syskons namn förklarad kunna nämna!
Men jag åt tidens grus vill mina tårar lämna -
Vi råkas, kära barn, och glädjen skall bli stor.*

Carl Michael Bellman

Vaggvisa för min son Carl den 18 augusti 1787

Lil - la Carl sov sött i frid! Ty du får tids nog_ va - ka, tids nog se vår
on - da tid och hen - nes gal - la_ sma - ka. Vär - den är en sor - ge - ö:
Bäst man an - das ska man dö och bli mull till_ ba - ka.

2. En gång, där en källa flöt
förbi en skyl i rågen,
stod en liten gosse söt
och spegla sig i vågen.
Bäst sin bild han såg så skön
uti böljan, klar och grön,
strax han inte såg den.

3. Så är med vår levnad fatt
och så försvinna åren.
Bäst man andas gott och glatt
så lägges man på båren.
Lilla Carl skall tänka så
när han ser de blommor små
som bepryda våren!

4. Sov lulla, lilla vän.
Din välgång alla gläda.
När du vaknar ska vi sen
dig klippa häst och släda;
sen små hus av kort - lull, lull -
ska vi bygga, blåsa kull
och små visor kväda.

5. Mamma har åt barnet här
små gullskor och guldkappa;
och om Carl beskedlig är
så kommer rätt nu pappa.
Lilla barnet namnam ger...
Sove lulla! Ligg nu ner,
och din kudde klappa!

Träd fram, du nattens gud

Träd fram, du nat - tens gud, att so - lens lå - gor_ däm - pa bjud stjär - nan på din
sky mot_ af - ton - rod - nan käm - pa, gör_ ljum - ma böl - jan kall, slut
ö - gats för - låt till, kom lind - ra kval_ och_ kräm - pa och_ blo - dets he - ta svall.

C G Dm G7 C
Vid källan allt är tyst, knappt rör sig minsta myra
Em Am Em Am Dm D7 G
när mot dess klara djup Timantes i sin yra
C G D7 G
bespeglar månans klot.
A7 Dm G C G7
På grenen av en alm Alexis hängt sin lyra,
C F C
och slumrat vid dess fot.

C G Dm G7 C
Nu råder nattens frid, och ögat vill dig sluta,
Em Am Em Am Dm D7 G
lägg bort din pipa Pan! Alexis, tag din luta,
C G D7 G
och sjung i skogens valv!
A7 Dm G C G7
Cykloper, fauner, tyst! Hålt gästar, opp att tjuta
C F C
vid storm och jordeskalv.

C G Dm G7 C
Arachne, fäll din nål och lät din ränning stanna;
Em Am Em Am Dm D7 G
kan du ditt ömma bröst mot lutans våld bemanna?
C G D7 G
Nej, lyssna vid hans slag.
A7 Dm G C G7
Vulcan, lägg släggan ner, håll handen för din panna.
C F C
Men nu - nu somnar jag.

Märk hur vår skugga

Märk, hur vår skug-ga, märk, Mo-vitzmon frere, in-om ett mör-kersig slu-tar,
 hur guld och pur-pur i sko-veln, den där, byts till grus_ och_ klu-tar.
 Vin-kar Cha-ron från sin bru-san-de älv, och tre gång-er sen_ död-grä-va-rensjäl, v,
 mer du din dru-va ej kryss-ter. Där-fö-re, Mo-vitz, kom hjälpmig och välv
 grav-sten ö-ver vår sys-ter!

2. Ack, längtansvärda och bortskymda skjul
 under de susande grenar,
 där tid och döden, en skönhet och ful
 till ett stoft förenar!
 Till dig aldrig avund sökt någon stig;
 lyckan, eljest uti flykten så vig,
 aldrig kring grifterna ilar.
 Ovän där väpnad, vad synes väl dig,
 bryter fromt sina pilar.

3. Så gick till vila, från slagsmål och bal,
 grälmakar Löfberg, din maka,
 där, dit åt gräset långhalsig och smal
 du än glör tillbaka.
 Hon från Dantobommen skildes i dag
 och med henne alla lustiga lag.
 Vem skall nu flaskan befalla?
 Torstig var hon och uttorstig är jag;
 vi är torstiga alla.

Viktiga år i Carl Michael Bellmans liv

- 1740 Carl Michael Bellman föds. Hans föräldrar Johan Arendt och Katarina Elisabeth fick ytterligare 14 barn.
- 1743 Familjen Bellman flyttar till den Dauerska malmgården på söder i Stockholm
- 1759 Carl Michael antas som extra ordinarie tjänsteman på Riksbanken tvingas sluta fyra år senare
- 1765 båda föräldrarna dör
- 1767 Carl Michael anställs inom Generaltulldirektionen
- 1777 giftermål med Lovisa Grönlund. De fick fyra söner varav en dog i kopporna bara två år gammal.
- 1772 Gustaf III kommer till makten genom en statskupp. Kungen får mycket stor betydelse för Bellman.
- 1790 Fredmans epistlar publiceras. Året efter kommer även Fredmans sånger ut i tryck.
- 1795 Carl Michael Bellman avlider i lungrot. Lovisa överlevde sin make med 52 år.

Vila vid denna källa

Vi - la__ vid den - na käl__ la__ vår lil - la fru - kost vi fram - stäl__ la;
rött vin__ med pim - pi - nel - la__ och en nysssku - ten bec - ka - sin.
Klang, vad__ bu - tel - jer, Ul - la__ i vå - ra kor - gar ö - verst ful - la
töm - da__ i grä - set rul - la__ och känn vad ång - an duns - tar__ fin! Ditt
mid - dags - vin sku vi ur kru - sen__ häl - la med glät - tig min
Vi - la__ vid den - na käl - la,__ hör vå - ra valt - horns klang__ cou - sine!
Valt - hor - nens__ klang, cou - sine!

D A7 D
Himmel, vad denna runden,
A7 D A7 D A7 D
av friska lövträn sammanbunden,
A7 D
vidgar en plan i lunden
A7 D A7 D
med strödda gånger och behag!
A7 D
Ljuvligt där löven susa
A7 D A7 D A7 D
i svarta virvlar grå och ljusa,
A7 D
träden en skugga krusa
A7 D A7 D
inunder skyars fläkt och drag.

D A D A
Tag, Ulla, tag
A7 D A
vid denna måltidsstunden
D A D A
ditt glas som jag!
D A7 D
Himmel, vad denna runden
A7 D A7 D
bepryds med blommor tusen slag!

D G D A7 D
Av blommor tusen slag!

D A7 D
 Nymfen, se var hon kliver
 A7 D A7 D A7 D
 och så beställsam i sin iver
 A7 D
 än ägg och än oliver
 A7 D A7 D
 uppå en rosig tallrik bär.
 A7 D
 Stundom en sked hon öser
 A7 D A7 D A7 D
 och över bunken gräddan slöser;
 A7 D
 floret i barmen pöser,
 A7 D A7 D
 då hon den mandeltårtan skär.
 A D A
 En kyckling där,
 A7 D A
 av den hon vingen river
 D A D A
 nyss kallnad är.
 D A7 D
 Nymfen, se vad hon kliver
 A7 D A7 D
 och svettas i ett kärt besvär.

 D G D A7 D
 Och svettas i besvär!

D A7 D
 Äntlig i detta gröna
 A7 D A7 D A7 D
 får du mitt sista avsked röna;
 A7 D
 Ulla, farväl, min sköna;
 A7 D A7 D
 vid alla instrumenters ljud!
 A7 D
 Fredman ser i minuten
 A7 D A7 D A7 D
 sig till naturens skuld förbruten
 A7 D
 Clotho ren ur syrtuten
 A7 D A7 D
 avklippt en knapp vid Charons bud.
 A D A
 Kom, hjärtats gud,
 A7 D A
 att Fröjas ätt belöna
 D A D A
 med Bacchi skrud!
 D A7 D
 Äntlig i detta gröna
 A7 D A7 D
 stod Ulla sista gången brud.

 D G D A7 D
 Den sista gången brud.

Mollberg

Korporal Mollberg: ägde hus på Hornsgatan, var en tid fabriksidkare, så ryttare, utan hus, häst och schabrak, omsider dansmästare. Så beskrivs Mollberg i Fredmans Epistlar.

I vekligheten hette han Lorentz Mollberg. Han var son till en skräddare och fick ärva ett väveri av sin morbror. Han hade ingen framgång som fabriksidkare och öppnade då en danssalong. Mollberg gifte sig och fick tre barn. Efter några år slog han in på den militära banan och blev ryttare vid livregementet. Han dog utfattig 1772.

Storm och böljor tystna ren

 Storm och böl-jortyst-na ren, him-la-val-vets mat-ta sken mer och mer för
 sva - gas, ren det bör-jar da gas, mol-nen sim-ma, kvalm och dim-ma
 bå-dar so-lens ble-ka strim-ma. Väd-ren spe-la friskt och täckt, fönst-ren ris-tas
 vid var fläkt, lönn och as-par su - sa, kärr och käl-lor bru - sa,
 or-ren spe-lar, töm-mar, se-lar bon-den åt sin få-le de-lar. Ren i var spis
 fladd-rar och fräs spå-nor och ris, stic-kor och gräs, re-dan väl-ling-gry-tan ko-kar.
 Ren med y-vig lugg tor-parn ut-i mjugg ef-ter to-baks-el-den sno - kar;
 och på äng-en ren, lu-tad mot en sten dal-karln i sin skyf-fel tar.

C G7 C
 Krögarn stöveln på sig drar,
 G7 C
 skurar brännvinskannan klar,
 G C

ren i stopet fattar,
 G7 C
 står i dörrn och skrattar;
 G7 C

pipan blossar,
 G7 C
 gubben trossar

G7
 bygdens kämpar, barn och gossar.

C G7 C
 Gumman på sin vagn vid grind
 G7 C
 håller handen under kind
 G C

av och an hon vickar
 G7 C
 slumrar in och nickar;
 G7 C

solen sticker
 G7 C
 gumman kvicker

G7
 vaknar och ur stopet dricker.

C
 Kvarnar och hjul
 G7 C
 börja sin fart;

 hör, från ett skjul
 G7 C
 hörde du klart
 D7 G
 första slaget uti smedjan.
 C
 Smeden, smal och lång
 F
 med en glödgad tång
 C G7 C
 naken ända upp till medjan

 mellan eld och sand,
 F
 med en pust i hand,
 C G7 C
 sjunger nu sin morgonbön.

Bellman i de "fina salongerna". Här är han på ett av många besök hemma hos familjen Westman.

Bellmansbysten, modellerad av J.N.Byström, avtäcktes under stora högtidligheter den 26 juli 1829. Närvarande denna afton var bland många andra medlemmar ur den kungliga familjen, skaldens änka Lovisa och hans ende efterlevande son, kramhandlaren Adolf Bellman. Det var vid detta tillfälle drottningen frågade Lovisa "hur det var att vara gift med ett sådant geni" och Lovisa replikerade: "Han var inte så rolig hemma alltid, människan!"

Årsdagen av bystens avtäckning har blivit Bellmansdagen. Sällskapet Par Bricole har stor del i äran av att den 26 juli blivit den stockholmska festdag som den är ännu i dag.

Visor till gitar

7

Carl Michael Bellman

Musik att minnas

